

İçindekiler

Söz Başı.....	9
Giriş.....	11
Masallarının Derlenmesi ve Sınıflandırılması	13
Masalların Yapısı.....	14

İstanbul Masalları

1. Elmas Salkım.....	19
2. Kırk Bilge Adam	22
3. Rüşvet	25
4. Cüceler	28
5. Vermeyince Mabut Neylesin Sultan Mahmut.....	30
6. Saadet.....	32
7. Ali Paşa'nın Bilge Oğlu.....	35
8. Ali Cengiz Masalı	38
9. Anka Kuşu	41
10. Kara İnek Masalı.....	44
11. Çiğdem Çiçeği ile Padişahın Oğlu.....	48
12. Ceylan Hanımla Padişahın Oğlu.....	51
13. Bahtiyar Bey'in Masalı.....	54
14. Yedi Başlı Ejderha.....	58
15. Sihirli Ayna.....	61
16. Dev Anası ile Keloğlan.....	64
17. Kırklar Hamamı.....	69
18. Nar Tanesi	72

19. Yoksul Oduncu	75
20. Kadı.....	79
21. Padişah ve Oğulları.....	81
22. Oduncu ile Şeytan	86
23. Çengicâne Kız.....	89
24. Şehzade	91
25. Keloğlan Para Kazanıyor.....	92
26. İki Kardeş.....	97
27. Peri Kızı.....	98
28. Ak Gün Kara Gün.....	102
29. Müneccim.....	106
30. Hüsnü Yusuf.....	109
31. Tasa Kuşu.....	112
32. Padişahın Kızları Masalı.....	115
33. Billur Köşk	118
34. Gül Güzeli.....	120
35. Sihirli Nar Masalı	123
36. Keloğlan'la Kötü Hasan.....	126
37. Hızır.....	131
38. Kaz, Göz, Kız ve Kol.....	133
39. Mehmet Ali Paşa'nın Adaleti.....	135
40. Çiftçi Karısını Nasıl İyileştirdi	137
41. Padişahın Üç Kızı.....	139
42. Hem Kaz Hem Kız.....	143
43. Konuşan Kaval.....	145
44. Tülümencikler.....	149
45. Altın Araba	153
46. Kirpi ile Tilki.....	156
47. Aç Ayı Masalı.....	159
48. Keloğlan Hiç Alıyor	161
49. Ayağına Diken Batan Karga.....	164
50. Sihirli Yüzük	166
51. Karınca.....	171

52. Oduncu'nun Küçük Kızı.....	174
53. Değirmenci ile Çocuk.....	176
54. Nazlı Kız.....	179
55. Kendim Ettim Kendim Buldum.....	180
56. Eyvallah.....	183
57. Keloğlan ile Üç Cambaz.....	185
58. Geyik Prens.....	190
59. Dünyanın En Güzel Kızı.....	194
60. Üç Turunçlar	197
61. Karga Peri	201
62. Sabır Taşı ile Sabır Bıçağı	205
63. İki Kambur.....	209
64. Keloğlan ile Kardeşi.....	209
65. Kuşların Dili	213
66. Büyücü ve Çırağı	215
67. Balıkçı Güzeli.....	217
68. Tencerecik.....	220
69. Dünya Güzeli.....	223
70. Şahmaran	227
71. Sekiz Kızın Bacısı	230
72. Keloğlan'la Devler	232
73. Zümrüdüanka.....	237
74. İncili Kız.....	240
75. Köse.....	242
76. Sefil Çiftçi.....	245
77. Yiğitoğlu.....	247
78. Anasının Dilini Isıran Hırsız	251
79. Keloğlan'ın Kılıcı.....	253
80. Meram Şah ile Sade Sultan.....	256
81. Köylü ile Sultan Mahmut.....	260
82. Narince	261
83. Parmak Çocuk.....	265
84. Küfeci	267

85. Ayı ile Tilki	269
86. Keloğlanın Nohudu	271
87. Mızıkacılar.....	274
88. Kitap Okuyan Ayı.....	277
89. Kurnaz Kaplumbağa.....	279
90. İhtiyar Kadın ile Fare	281
91. Keloğlan ile İki Padişah.....	282
92. Kurnaz Kurt.....	286
93. Namlı Kemankeş.....	288
94. Kabak Gelin.....	291
95. Ağlayan Nar ile Gülen Ayva.....	293
96. Keloğlan'la Köylüler	296
97. Üç Oğlan Masalı.....	300
98. Sır Saklanmaz.....	303
99. Fesleğenci Kız.....	303
100. Keloğlan Defineci.....	307
Kaynakça.....	311

Osmanlı sarayının değeri elli ile beşyüz kuruşluk adamlar tarafından yönetilmeye devam etmesi durumunda işin sonunun kötü olacağını anlatmış. Sultan onun bu sözünü çok beğenmiş ve kendini sadrazam atadığı fermanı onaylamış. Böylece köyde “devletçilik oyunu” oynayan çocuğun oğlu sadrazam olmuş.

8.

Ali Cengiz Masalı

Eski zamanlarda gün görmüş bir kadının yakışıklı boylu poslu güzel mi güzel bir oğulcuğu varmış. Oğlanın işi gücü olmadığı için onu saraya padişahın emrine vermiş. Günün birinde padişah sarayı dolaşırken hizmetçilerine:

İntizâmî'ye ait minyatürde 1582 yılında ip cambazları gösteri yaparken görülüyor.

devlerin gözü açıksa uyuduklarını, o zaman aynayı alabileceğini, ama bağın içindeki elmaslara ve yakutlara dokunmaması gerektiğini söyler.

Oğlan gider aynayı eliyle koymuş gibi bulur. Nasılsa aynayı aldım diye düşünüp devlerin uyumasını da fırsat bilerek ağacın dalından bir tane koparmaya kalkınca devler uyanır, oğlanı yakalarlar. Oğlan yalvarır, yakarır. Devler, Arap-Üzengi'nin kılıcını getirmesi şartıyla salıverirler. Oğlan yine dev anasının yolunu tutar, hâlini anlatır, ondan yardım ister.

Dev anası, oğlana yine yol gösterir. Neyi nasıl yapacağını anlatır. Bir de ona uyarıda bulunur. "Kılıcı alınca sakın kılıcı kınından çıkarma." der. Oğlan kalkar gider. Kılıcı almayı başarır. Yolda giderken nasılsa artık saraydan uzaklaştım artık bir şey olmaz diye düşünerek kılıcı kınından çıkarır. O anda Arap - Üzengi oğlanı yakalar, sarayına geri götürür.

Dev anasından öğrendikleri sayesinde kırk gün orada kaldıktan sonra peri padişahının kızını sarayına getirmesi şartıyla salıverilir. Yine dev anasına gidip ondan yardım ister. Dev anasından Arap - Üzengi'nin istediği kızın tılsımlı olduğunu ve hiç erkek olmayan bir

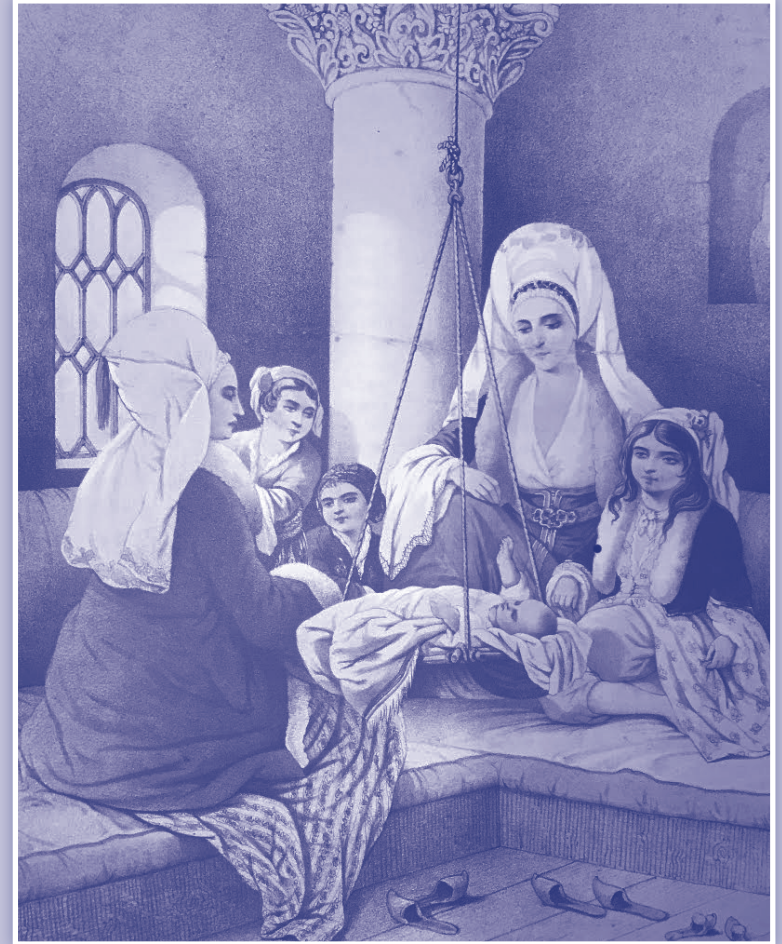
Hünernâme'de yer alan bir minyatürde Kanunî Sultan Süleyman bir kadının şikâyetini dinlerken görülüyor.

getireceksiniz, diyerek ihtiyaçlarının karşılanmasını emretmiş. Oğlanlar yükte hafif pahada ağır eşyaları yanlarına alıp atlarına binerek yola çıkmışlar.

Büyük oğlu Mehmet, az gitmiş uz gitmiş dere tepe düz gitmiş. Gide gide İran'a varmış. Şiraz şehrinin bedestenlerini, çarşılarını dolaşmış. Oranın halıları meşhurmüş. Bunları merak edip incelerken sihirli bir halı görmüş. Bu halı öyle bir halıymış ki üzerine her kim otursa istediği yere yıldırım hızıyla gidebiliyormuş.

İkinci oğlu Şehzade Selim, atını kamçlamış hünkâr babasına kıymetli bir şey getirmek için günlerce yol almış. Günler, haftalar,

M. Fuad'a ait resimde bir İstanbul ailesi görülüyor.

Bebeklere ilk aylardan itibaren masallar okunabilir. Bu dönemde masallar bebekle annenin arasında özel bir ilişki tesis eder.

Onlar yola koyuladursun meğer bahçenin sahibi de oraya tuzak kurmuş gizlice bunları izliyormuş. Tuzağın yanına gelince tilki hemen üstünden atlayıp geçmiş. Ayı fazla yiyince atlayacak hâli kalmayıp tuzağın ortasına basıvermiş. Öylece kalmakalmış. Tilki hemen koşup yukarıya saklanıp macerayı seyre koyulmuş.

O esnada bağın sahibi ayının yanına gelmiş. Ayı, tilkiye gel beni kurtar diye bağırmış ama nafiye. Adam ayıya temiz bir sopa çekip yediğine pişman etmiş. Bir zaman sonra ayı güç bela kurtulmuş. “Öldüm, bittim!” diyerek tilkinin yanına varmış. Ona, sen nasıl arkadaşsın? Adam benim ölüme çaldı, sen hiç oralı olmadın. O da, kara kardeş, el kadar bir şeyim ben, seni nasıl kurtarayım?

Hünernâme’de yer alan bu gravürde 1530 yılı şenliğinde çocukların gösterisi tasvir edilmiştir.

